

Arhitektūra kā pamats zem kājām

Pūces mājas Pierīgā ir mācībstunda, kā dzīvot tīrā, sīku detaļu nepiesārņotā telpā un kā skaisto atrast lakonismā, un – varbūt pats galvenais – kā privātmājas veidolu izvēlēties nevis, lai pašaplicinātu savus finansiālos panākumus, bet gan par pamatu un fonu ikdienas sadzīves skaistumam.

Vienā ēlpā ar kaimiņiem

Kad mājas saimnieku rīcībā nonāca zemes gabals, kuru vieniem pašiem apsaimniekot būtu nerentabli, tika izlemts izvēlēties kaimiņus.

Uzreiz tapa vienots plāns piecām privātmājām, kuru arhitektoniskais tēls un telpiskā filozofija ir stilistiski vienoti. Tikai tā ir iespējams izvairīties no iespējas, ka pa tava askētiskā betona paralēlskaldņa plašajiem stiklojumiem pavērsies skats uz kaimiņu rozā vai gaišzaļo piparkūku namiņu ar tūju dzīvzogu. Mājas gruntsgabalos izvietotas tā, lai pa to plašākajiem logiem būtu aplūkojams mežs un piebraucamais ceļš, nevis kaimiņa guļamistaba. Katra rezidence ir ar atšķirīgu plānojumu un platību, bet tās visas kopā veido vienotu ansambli. Māju arhitekts ir Juris Andersons. Pagaidām gan uzceltas tikai divas no tām.

Bez aizspriedumiem

Mājas plānojums un telpiskā kompozīcija veidota, izbaudot Latvijas ne pārāk blīvo apdzīvotību, – tā ir atļaušanās visas pamattelpas izvietot vienā stāvā, otro līmeni atvēlot tikai bērnu guļamistabām un vienai vannas istabai. Pūces māju piecu ēku ansambli ir arī pilnībā vienstāviģi varianti, kuros telpas plašums jūtams arī ne pārāk lielā kvadrātmetru skaitā. Laiks atvadīties no aizspriedumiem, kas mums lika villas respektablumu vērtēt pēc tās stāvu skaita. Pūces māja no malas izskatās krietni mazāka, nekā ir patiesībā. Perpendikulārais paralēlskaldnis ir paslēpies aiz pamatapjoma un no iebraucamā ceļa puses nav redzams.

Bez baznīcas griestu augstuma un sporta zāles plašuma

Pūces māju lielums ir piemērots nelielai ģimenei, kuras locekļi to var ērti apdzīvot, nejutoties pazuduši telpu labirintā. Arī **ar griestu augstumu netiek pārspīlēts**, atvērumu divu stāvu augstumā atvēlot vien dzīvojamā zonā, kur vienuviet var koncentrēties vislielākais mājas pamatdzīvotāju vai ciemiņu blīvums, un tad brīvam gaisa malkam nodar skats augšup. Tur arī logs gala sienā otrā stāva līmenī, pa kuru vērot mākoņu pārvietošanos debesīs. Var medītēt, vērojot no šī loga krītošo gaismu uz blakus sienas. Nav reti izmantotu funkciju telpu – ne mājas SPA, ne baseina, ne citu ekstru.

Foto: Uldis Sosnovskis

Katrai lietai sava vieta

Attēlos redzamais nav parādes skats vai vēl neapdzīvotas telpas situācija. Tā ir ikdiena. Nē, nē, saimniekiem nav mazāk dažādu sadzīves lietu kā mums pārējiem, vienkārši katrai no tām ir paredzēta sava vieta – **ietilpīgi sienas skapji, ievērojama daļa no apdzīvojamās platības atvēlēta saimniecības telpām, kur novietot visu to, ko interjerā nevēlamies eksponēt.** Guļamistabā sienas skapī iebūvēts pat skaistumkopšanas stūrītis – ar spoguļi un ērtiem izvelkamiem plauktiem kosmētikai. Aizvērtā pozīcijā nekas par šādu sievišķīgu vājību vietu lakoniskajā interjerā neliecina. Mantu noliktavām izmantotas arī citādi funkcionāli nelietojamās vietas, piemēram, virs terases jumta pārkares otrā stāva apjoma galā ir īpašs plaukts darza mēbelēm un citam sezonālam inventāram, lai tas ziemā neapgrūtinātu redzi ar savu eksistenci. Skrupulozi pārdomātais mājas iekārtojums ir grafikas dizainera Ulda Sosnovska un saimnieku pašu radīts.

Nav sētas puses

Mājas centrālajā zonā atvērta plānojuma telpā izvietota virtuve, ēdamistaba, dzīvojamā un atpūtas zona. Izvēloties šādu plānojumu, vēl un vēlreiz der atcerēties, ka tad ne vien nenomazgāti trauki visu laiku būs acu priekšā, bet arī daudzas mēbeles redzēsiet no visām pusēm. Īpaši tas attiecas uz atpūtas divāniem, ja tie izvietoti telpas centrā. Tos nolūkojot, **nermts vērā ne tikai ērtums un izskats no priekšpusē, bet arī divānu aizmugures fasāde,** kas redzama, gan ienākot telpā, gan no ēdamistabas un virtuves.

Konkurenti

Mūsdienīgā dzīvojamā/atpūtas telpā ir trīs savstarpēji konkurenti, kuru veiksmīgs izvietojums ir katra arhitekta/interjerista izaicinājums. **Tie ir televizors, kamīns un skaists skats pa plašiem stiklojumiem, kas visi vienlīdz aktīvi saista mūsu uzmanību.** Pūces mājā televizors ir pie gala sienas – lai nekas cits nenovērs uzmanību no tā skatīšanās –, bet kamīns vizuāli integrēts ainavā, kas redzama pa logu, un kļuvis par tās sastāvdaļu.

Vienlīdzīgi spēlētāji Mūsdienīgu privātmāju telpu proporcijas un izmēri atšķiras no standarta dzīvokļiem. Tāpat kā pārāk lielas un masīvas mēbeles izskatās smieklīgas hruščovkā, pārāk sīkas lietas neiederas villas interjerā. **Pūces mājā mēbeles ir speciāli dizainētas proporcionāli telpu izmēriem.** Tās ir lielākas, nekā ierasts tipveida projektiem, taču vizuāli šādu iespaidu nerada. Visas izgatavotas Anna Barons darbnīcā.

Gleznu vietā Balto sienu vienmuļību gleznu vietā atdzīvina finierētu paneļu plaknes. Lai gan paneļi lielākoties sedz iebūvētus skapjus un durvis uz citām telpām, tiem ir arī dekoratīva nozīme. **Paneļu plaknes apvieno dažādu funkciju zonas stilistiski vienotā telpā.**

Atšķirīgais un kopīgais

Gan interjerā, gan fasādēs izmantoti galvenokārt divi materiāli – betons un koks. Koka īpatsvars interjerā ir īpaši liels – sienu paneļi, skapji un citas mēbeles. **Lai lielas tumšās koksnes virsmas nekļūtu pārlietu nomācošas, tās tiek miksētas ar gaišām.** Viss ir ozols, atšķiras vien beicējuma tonis. Divi dažādi koksnes toņi vienuviet ir sarežģīta un riskanta kombinācija, tāpēc to izvēlei jābūt īpaši rūpīgai.

Neviens rokturs Pūces mājā nevienam sienas skapim vai atvilknei neredzēsīm nevienu rokturi, nevienām durvīm nav redzamas eņģes. **Visu funkcionālo risinājumu furnitūra un tehniskās detaļas ir noslēptas** – logu žalūzijas ieslīd padziļinājumā griestos, eņģes iestrādātas durvju vārtņēs, skapji un atvilktnes atverami bez redzamiem rokturiem.

Dažādi izmēri Pūces mājas saimieki iesaka izvēlēties sienas un grīdu flīzes no tādām kolekcijām, kurās pieejamas **viena dizaina, bet dažādu izmēru flīzes.** Tādas ir vienkāršāk kombinēt un ērtāk izmantot flīzēšanai – pašiem tik bieži nav jāpiegriež vajadzīgie izmēri.

Vēl viena istaba Vannas istabas līdzinās nevis utilitārām higiēnas telpām, bet gan **mājīgām atpūtas vietām.** Šādu noskaņu palīdz radīt **koksnes izmantojums arī mazgāšanās telpās** – finierētas pamatnes izlietnēm, sienas skapji, kas iederētos arī dzīvojamā istabā.

Gaismas nianse Interjerā ar lielām, brīvām plaknēm ir istā vieta gaismas spēlēm. Te tās nenomāc atsevišķi dekoru un neiznīcina sadrumstalotas virsmas. **Gaismēnu rotas uz virsmām kļūst par galveno vizuālo akcentu, turklāt nemitīgi mainīgu.**

Vienots veselums Savdabīgs ir koksnes tonālais dalījums virtuves iekārtā. Gaišās krāsas lietojums virtuves gala sienu dara vizuāli vieglāku, ļaujot izvairīties no pārlietu monotona iespaida. Taču, **ja gaiši būtu tikai virtuves sienas skapji, tie radītu neglītu pārrāvumu virtuves iekārtas uztverē.** Tagad joprojām visu mēbeļējumu redzam kā vienotu veselumu, lai arī ar dažādu tonalitāti.